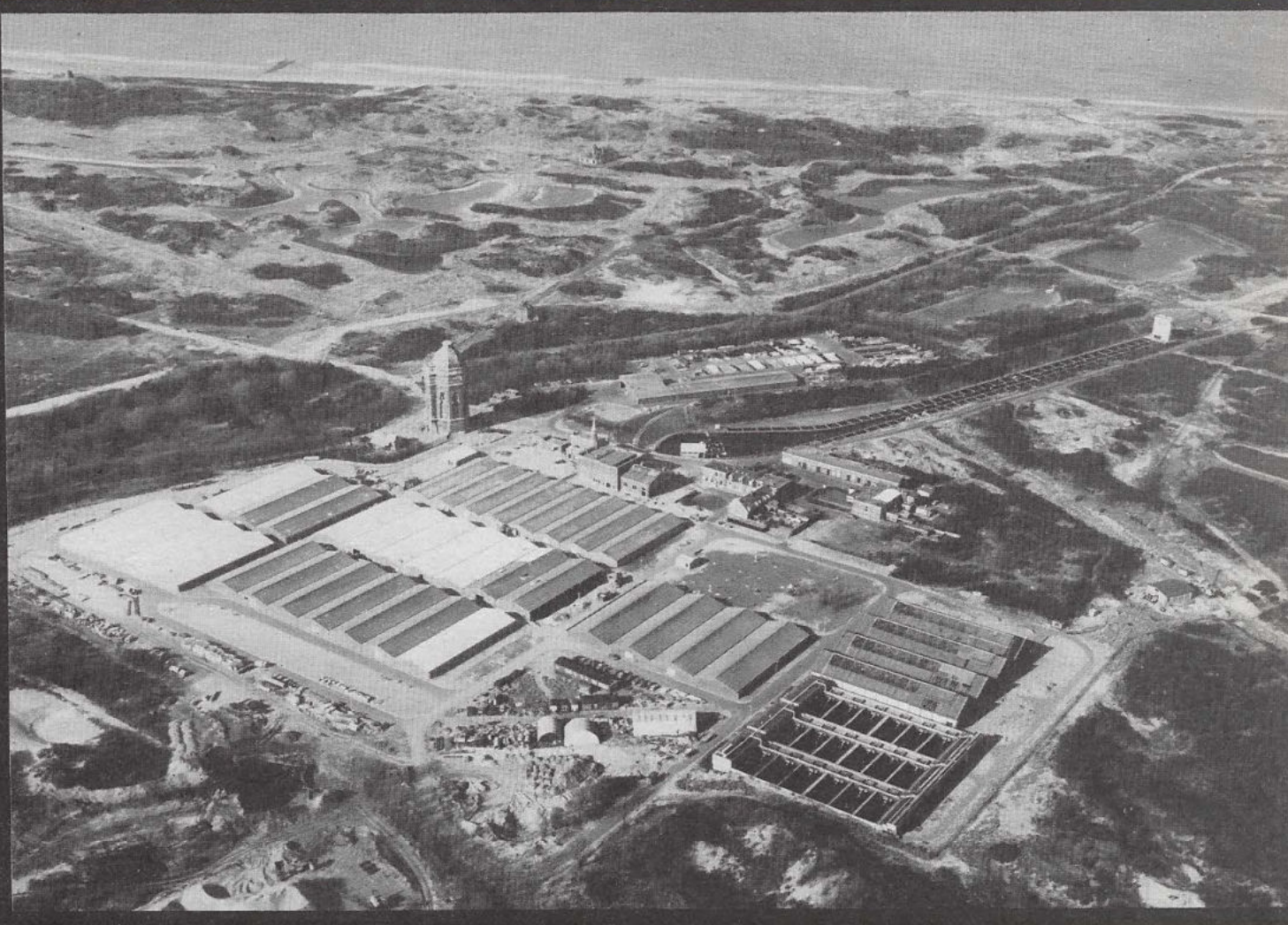

duin

**THEMA: WATERWINNING
EN
REGENERATIE**

Redactie:

Tom Hakbijl
Marc Janssen
Dick Melman
Albert Salman

Eindredactie:

Albert Salman

Tekstwerk en vormgeving

Mabel Velberg
Charles van Schaik
Gerrit van Ommerring

Eindredactie-adres:

Duin
Postbus 11059
2301 EB Leiden
Tel.: 071-131800

Druk:

Leidse Stag Drukkerij

Losse nummers:

f 3,50 plus f 2 verzend-
kosten.

Abonnement 1983

f 17,50 (studerenden 15,-)

Giro 4016298 t.n.v.

Kwartaalblad Duin

Postbus 11059

Leiden

Donatie:

f 25,- per jaar (of hoger)
inclusief een abonnement op
Duin. Giro 3505200 t.n.v.
Stichting Duinbehoud Leiden.

ERRATA DUIN 1983 nr 2

In het vorige nummer van dit
blad zijn enkele storende fout-
ten geslopen. Hier volgen de
korrekies:

- op blz. 13, artikel Schoorl-
se duinen, 2e kolom, onder punt
1: "verschuivingen" moet zijn
"verstuivingen";

- op blz. 18 moet u na de in-
leidende alinea verderlezen in
de 2e kolom ("De adviescommis-
sie..." en pas na het einde van
de 3e kolom ("...zoiets.") te-
rug naar de 1e kolom (In janua-
ri 1983...);

- op blz. 26 moet de kop van
het 1e berichtje luiden: "Re-
creatie in boswachterij Noord-
wijk".

Onze excuses aan de lezers.

REDACTIE

Bij de voorplaat:

Pompstation Scheveningen en
infiltratiegebied Meijndel
(DWL-Den Haag).

Luchtfoto: Fotex-Tilburg.

inhoud

DUINEN ZUID-KENNEMERLAND: HONDERD JAAR VERDROGING.....	3
<i>door Patrick Hommel, Gert Jan Baaijens</i>	
REGENERATIE VAN HET DUINMILIEU, DE TERUGKEER VAN VOCHTIGE VALLEIEN.....	9
<i>door Charles van Schaik</i>	
WADDENDAG TEXEL;DUINEN VOORLOPIG NOG ONBESCHERMD ONDANKS AKTIE.....	14
<i>door Albert Salman</i>	
OVERZICHT: DUIN EN WATERWINNING.....	16
<i>door G. van Ommerring</i>	
EINDRAPPORT IODZH:"GEEN VERDERE UITBREIDING OPPERVLAKTE INFILTRATIE".....	18
<i>door Helias Udo de Haes</i>	
DUININFILTRATIE: INVLOED OP DE VOEDINGSSTOFFENBALANS.....	26
<i>door T.W.M. Bakker en H.W.J. van Dijk</i>	
STICHTINGSNIEUWS.....	30
Naamsverandering.....	30
Bestuursleden	30
Werkgroep Meijndel opgericht.....	30
Tentoonstelling.....	31
Oproep voor gegevens over.....	31
REGIO'S.....	31
G.S. keuren uitbreiding Rijksdorp af.....	31
Waterleidingbedrijf "Zuid-Kennemerland".....	32
W.D.M. graaft illegaal kanaal.....	32

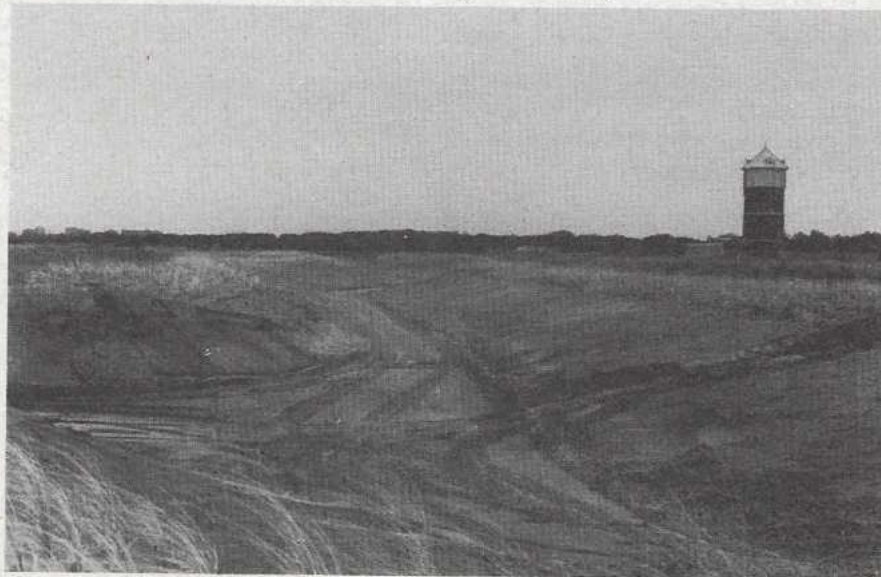
LAATSTE NIEUWS: ILLEGALE VERGRAVINGEN

Juist voor het ter perse gaan
van dit nummer bleek ons, dat
door de W.D.M. een kanaal is ge-
graven in de Westlandse Duinen,

waarvoor geen ontgrondingsver-
gunning aanwezig is.

Meer hierover op pag. 32.

*Een aanblik op de vergravingen op het terrein van de W.D.M. te
Monster, in de Westlandse Duinen. Op de achtergrond de watertoren.*

karakter weer bereiken, dan zijn andere zuiveringstechnieken dan oppervlakkige infiltratie noodzakelijk. Te denken valt aan diepte-infiltratie d.m.v. persputten in het duingebied of andere goede alternatieven voor de waterwinning van West-Nederland buiten het duingebied (INTEGRAAL ONDERZOEK DRINKWATERVOORZIENING ZUID-HOLLAND, 1983).

LITERATUUR

- BAKKER, T.W.M., 1981. Nederlandse kustduinen - geohydrologie. Diss., Wageningen.
- BRINKMAN, F.J.J., 1978. Meetnet regenwaterkwantiteit. H20, 11(21):474-477.
- DIJK, H.W.J. van, 1982. Invloeden van waterwinning door duininfiltratie op de vegetatie. Rapport Vakgroep Milieubiologie, Rijksuniversiteit Leiden.
- DIJK, H.W.J. van, 1983. Nutriëntconcentraties van grond- en oppervlaktewater o.i.v. duininfiltratie. Duin 6(4).
- DIJK, H.W.J. van - & M. JANSSEN, 1980. Eutrofiëring van oevervegetaties in geïnfiltreerde duinen. Duin 3(4):11 - 20.
- DIJK, H.W.J. van - & J.A. MELTZER, 1981. Hydrobiologie van natuurlijke duinmeren: een commentaar. H20 14 (23) 564 - 567.
- DIJK, H.W.J. van, M. NOORDER-VLIET & A.J. van STRIEM, 1982. Duinwaterwinning, milieu-effecten en alternatieven. Natuur en Milieu 82(5):12 - 19.
- GROOT, W.T., 1981. Het gedrag van fosfaat bij duininfiltratie. H20 14(7):152 - 158.
- INTEGRAAL ONDERZOEK DRINKWATERVOORZIENING ZUID-HOLLAND, 1983. Eindrapport. R.I.D./P.W. Zuid-Holland.
- LEENTVAAR, P., 1963. Dune water in the Netherlands. I. Quakjeswater, Brede Water en Vogelmeer. Acta Bot. Neerl. 12: 489 - 520.
- LEENTVAAR, P., 1967. Duinmeren. II. Zwanewater, Muy, Oerd en Van Hunenplak. Biol. Jaarboek Dodonea 35: 228 - 267.
- LIPS, H.J.M., B. BULTEN & J. van PUFFELEN, 1969. Kwaliteitsverandering bij infiltratie in de duinen. Rapport van de Werkgroep Infiltratie van Rivierwater in de duinen. (WIRDU).
- LONDO, G., 1975. Infiltreren is nivelleren. De Levende Natuur 78: 74 - 79.
- OOSTERHOUD, E. van - G.C. JANZE, W.T. de GROOT & H.W.J. van DIJK, 1982. Fosfaat en duininfiltratie: een experimentele benadering. H20 15(18): 497 - 502.
- STEENKAMP, F.E.M., & W.T. de GROOT, 1979. Nutriëntbelasting van infiltratiegebieden. In: Waterwinning in de duinen - aantasting en regeneratiemogelijkheden van het abiotische milieu. Centrum voor Milieukunde, Rijksuniversiteit Leiden.
- UDO de HAES, H.A., C.A. DRIJVER & C.T.M. VERTEGAAL, 1980. Is duininfiltratie wel zo gunstig voor de vogelstand? Duin 3(1): 3 - 12.
- VERMEULEN, A.J., 1977. Emissieonderzoek met behulp van regenvangers; opzet, ervaringen, resultaten. Rapport Provinciale Waterstaat van Noord-Holland.
- WERF, S. van der-, 1974. Infiltratie: met water meer plant. In: Meijndel, duin-waterleven. Den Haag.
- WILLIS, A.J., 1963. Braunton Burrows; The effects on the vegetation of the addition of mineral nutrients to the dune soils. Journ. Ecology 51: 353 - 374.

stichtingsnieuws

NAAMSVERANDERING

Volgens de statuten was de naam van de Stichting Duinbehoud tot voor kort nog altijd "Stichting Duinbehoud en Waterwinning". Deze zomer heeft de Haagse notaris G. Verdoes Klein deze reeds lang in onbruik geraakte naam gewijzigd in "Stichting Duinbehoud".

Overigens zijn de statuten onveranderd gebleven.

BESTUURSLEDEN

Per 1 oktober 1983 bestaat het bestuur van de Stichting Duinbehoud uit de volgende personen:

dr. H.A. Udo de Haes (voorzitter) te Leiden,
ir. W.T. de Groot (vice-voorzitter en plaatsvervangend

sekretaris) te Leiden,
drs. A.H.P.M. Salman (sekretaris) te Leiden,
drs. J. van Tol (penningmeester) te Den Haag,
prof. dr. P. Sevenster
drs. G.J. de Bruijn
drs. H.W.J. van Dijk
drs. M.P.J.M. Janssen
drs. T. Hakbijl
mevr. drs. J.M. Wallage-Drees
ir. A.B. Roeloffzen
H. Wijkhuizen
G.W. Bakker
mevr. F. van Noordwijk
mevr. drs. M.H. Zijm-Bik

WERKGROEP MEIJENDEL OPGERICHT

Op 20 september jl. is de Werkgroep Meijndel opgericht als zesde commissie van de Stichting Duinbehoud. Deze

regionale werkgroep zal zich bezig gaan houden met het duingebied van Kijkduin (gem Den Haag) tot de Wassenaarse Slag.

Zij zal actie voeren tegen de vele plannen die natuur en landschap van dit gebied bedreigen: fietspaden, uitbreiding van het wandelpadennet, golfvelden, een kazerne, windmolens, bebouwing, infiltratie enzovoort.

Nora Kösters is voorzitter van de werkgroep geworden, terwijl Dienneke van Scheepen en Jan van den Ende het sekretariaat zullen verzorgen. Kees Groen is penningmeester. Het postadres van de werkgroep is hetzelfde als dat van de Stichting: postbus 11059, 2301 EB Leiden.

TENTOONSTELLING

subsidies

Ten behoeve van de verdere uitbouw van de tentoonstelling 'Duinen: wording en verwording' heeft de stichting twee subsidies ontvangen. Allereerst werd door het Wereld Natuur Fonds Nederland f 2000,- toegezegd in materiaal- en reis-kosten. Daarnaast ontving de stichting een subsidie van het Prins Bernhardfonds, waarmee Jan-Pieter van den Wittenboer voor één dag per week kon worden aangesteld.

Reïsschema

t/m 30 november:

Bezoekerscentrum 'De Hoep' van het P.W.N. in het Noordhollandse Duinreservaat (bij Johanna's Hof), Zeeweg, Castricum.
Openingstijden: zondag 13-16 u (herfstvakantie dagelijks 10-17 u). Toegang gratis. Inl.: De Hoep, tel. 02518-50010.

17 dec. t/m 14 jan.:

Openbare bibliotheek Noordwijk, Weteringkade, Noordwijk (op 17 dec. wordt de nieuwe bibliotheek geopend). Openingstijden: maandag-, woensdag-, donderdag-, en vrijdagmiddag 14 - 17.30 u, dinsdagmorgen 10 - 12.30 u, woensdag en vrijdagavond 19 - 21 u. Toegang gratis. Inl.: 01719-11710.

vanaf 20 jan.

Bezoekerscentrum "d'Oude Koestel" in het Staelduinsebos te 's-Gravezande.

OPROEP VOOR GEGEVENS OVER

DE ORTOLAAN

De Stichting Moniaal alternatief vindt, dat de Ortolaan in 1984 uitgeroepen dient te worden tot 'Vogel van het Jaar'. De reden daarvoor is het snelle verdwijnen van de soort in West-Europa. Mogelijk is daar iets aan te doen, maar daarvoor is er behoefte aan meer gegevens, van vroeger en nu, bijvoorbeeld over:

- voorkomen (in de duinen?),
- trekroute (over de duinen?),
- zang,
- voedsel.

Als u oude of recente gegevens heeft of bronnen daarvoor weet, verzoeken wij u contact op te nemen met de redactie van dit blad of met Mondiaal Alternatief (projekt EEBV), postbus 1187, 5602 BD Eindhoven (tel. 040-421098).

DIEREN IN DE DUINEN VAN VÓÓR 1900

Bij een onderzoek naar de regeneratiemogelijkheden van het vochtige duinvalleimilieu zijn wij gestuut op een groot gebrek aan historische gegevens over het voorkomen van allerlei dieren (dus ook vogels) in de duingebieden van vóór 1900 of van het begin van deze eeuw. Daardoor was het wel mogelijk om globale voorspellingen te

doen over de terugkeer van bepaalde plantengemeenschappen bij regeneratie, maar nauwelijks van dieren of diergroepen.

Als u oude gegevens, boeken, archieven of andere bronnen kent, waaraan we iets kunnen hebben, verzoeken wij u vriendelijk contact met ons op te nemen. We hopen over dit onderwerp een keer iets in dit blad te schrijven.

regio's

G.S. KEUREN UITBREIDING RIJKSDORP AF

WASSENAAR - Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland willen niet, dat het villadorp Rijksdorp (gem. Wassenaar) nog verder uitgebreid wordt ten koste van de duinen. Zij hebben daarom hun goedkeuring onthouden aan de betreffende onderdelen van het bestemmingsplan Rijksdorp. Al eerder hadden de Werkgroep

Berkheide en de Stichting Duinbehoud hun bezwaren kenbaar gemaakt tegen de bouw van nog meer villa's in de zuidoosthoek van Berkheide.

Het gaat hier vooral om het voormalige "bunkercomplex" (zie kaartje), dat de gemeente Wassenaar in oktober 1981 bestemd had voor de bouw van 15 villa's,

terwijl daarvóór de dubbelbestemming Natuurgebied en Defensiedoeleinden gold. Omdat het gebruik van de aanwezige bunkers echter al een aantal jaren geleden door Defensie beëindigd was, vatte Wassenaar het plan op tot bestemmingsherziening en aankoop

